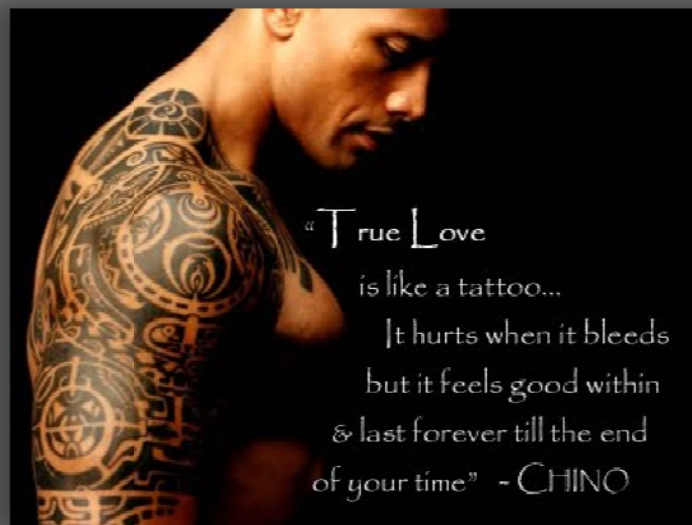


Mestna občina Celje  
Komisija Mladi za Celje



## **TETOVIRANJE**

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTOR  
Maja Alif

MENTOR  
Bogomil Kropej, prof.

Loka, 2011

Šolski center Celje

Gimnazija Lava

# **TETOVIRANJE**

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorica:

Maja Alif, 3.d

Mentorja:

Bogomil Kropej, prof.  
Tomislav Viher, univ.dipl.org.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Loka, 2011

## **ZAHVALA**

Hvala mentorju, profesorju Bogomilu Kropaju, za vse strokovne nasvete, pripombe, usmerjanje in pomoč pri izdelavi raziskovalne naloge, ki je bila vedno ažurna in dobrodošla.

Zahvala tudi Tomislavu Viherju za pomoč pri oblikovanju in predstavitvi raziskovalne naloge.

Hvala dijakom Šolskega centra Celje in vsem ostalim dijakom, ki so izpolnili anketo in mi s tem pomagali, da sem prišla do pomembnih zaključkov.

Maja Alif

## **POVZETEK**

Tetoviranje je danes med mladimi zelo priljubljeno. Mladi radi eksperimentirajo s svojim videzom in posegajo v svoje telo ter ga spreminjajo. Včasih se odločijo za trajno spremembo. Odločajo se za razne tetovaže na raznih mestih in iz različnih razlogov. Pomembno vlogo pri odločitvi za tetoviranje imajo predvsem mediji in internet. Tetoviranje predstavljajo kot modni trend, ki je trenutno zelo popularen.

V raziskovalni nalogi sem raziskala koliko je tetoviranje priljubljeno in poznano med srednješolci naše in drugih srednjih šol v Celjski regiji. Postavljene hipoteze sem potrdila ali ovrgla z anketnim vprašalnikom.

Iz dobljenih rezultatov ankete je razvidno, da se odločajo za tetoviranje največ dijaki s povprečnim uspehom v starosti 18 let. Za tetovažo se odločijo največkrat sami, pogosto jih navdušijo tudi prijatelj, mediji, včasih pa tudi starši, s podatki, ki jih po večini dobijo na internetu. Tetovirajo se predvsem zaradi sebe in jim je vseeno, kaj si mislijo drugi o njih, čeprav se kljub temu večina tetovira na mestu, ki ga lahko prikrije ali pokaže. Glede na svoj materialni status se jih največ odloči za tetovažo v vrednosti od 100,00 do 150,00 evrov, motivi pa so zelo različni, glede na to, kakšen pomen ima tetovaža za posameznika. Večina jih je s svojo tetovažo zadovoljna, ne razmišlja o njeni odstranitvi in ne obžaluje odločitve za njo.

**Ključne besede:** tatu, tetoviranje, označevanje teles

## KAZALO

1 UVOD .....	5
1.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE .....	6
1.2 HIPOTEZE .....	6
1.3 METODE RAZISKOVALNEGA DELA .....	7
2 TEORETIČNI DEL.....	8
2.1. ZGODOVINA TETOVIRANJA.....	8
2.2 MOTIVI TETOVIRANJA .....	16
2.2.1 TRIBALIZEM .....	16
2.2.2 MAORSKI MOTIVI.....	17
2.2.3 KELTSKI MOTIVI .....	18
2.2.4 DALJNI VZOD IN AZIJA .....	19
2.2.5 FANTAZIJSKI MOTIVI.....	20
2.2.6 TRADICIONALNI MOTIVI.....	21
2.2.7 BIOMEHANIČNI MOTIVI .....	22
2.2.8 MOTIVI NEW SCHOOL .....	22
2.3 DRUŽBENI UČINKI TETOVIRANJA.....	23
2.4 KULTURNI UČINKI TETOVIRANJA .....	24
2.5 PSIHOLOŠKI UČINKI TETOVIRANJA.....	25
2.6 FUNKCIJE TETOVIRANJA .....	25
3. EMPIRIČNI DEL.....	27
3.1 HIPOTEZE IN RAZISKOVALNA VPRAŠANJA .....	27
3.2 PRIKAZ PODATKOV IN ANALIZA REZULTATOV .....	28
3.3 REZULTATI ZASTAVLJENIH HIPOTEZ .....	39
3.4 POVEZAVA MED TEORETIČNIM IN EMPIRIČNIM DELOM .....	39
4. ZAKLJUČEK.....	42
5. LITERATURA IN VIRI .....	43
6. PRILOGA.....	44

## KAZALO SLIK:

Slika 1: Skica tetovaže neke Egipčanke .....	9
Slika 2: Primer moške tetovaže v Egiptu .....	9
Slika 3: Japonske tetovaže izvirajo iz japonskih slik in jih do potankosti posnemajo .....	10
Slika 4: Prazgodovinska tetovirana figurica .....	10
Slika 5: Polinezijska tetovaža po obrazu .....	10
Slika 6: Primer Polinezijske tetovaže na roki .....	10
Slika 7: Primer tradicionalnega tetoviranja na zelo boleč način .....	11
Slika 8: Tetoviranje z leseno palico .....	11
Slika 9: : Tipični Samoanski tatu .....	11
Slika 10: Samoanski tatu .....	11
Slika 11: Ženski havajski hibiskus tatu .....	12
Slika 12: Moška havajska tetovaža v obliki želve .....	12
Slika 13: »Moko« tatu .....	12
Slika 14: Maorska tetovaža .....	12
Slika 15: : Primer tetovaže z Bornea .....	13
Slika 16: Tribal tatu .....	13
Slika 17: : Hanuman .....	14
Slika 18: Indijski tatu .....	14
Slika 19: Primer afriškega tatuja .....	14
Slika 20: Ženski afriški tatu .....	14
Slika 21: Slika prikazuje tetoviranje sužnja .....	15
Slika 22: Grška pisava .....	15
Slika 23: : Primer keltskih tetovaž .....	15
Slika 24: Keltski zmaj .....	15
Slika 25: Moški tribal tato .....	17

Slika 26: Ženski tribal tatu .....	17
Slika 27: Maorski moški tatu .....	17
Slika 28: Maorski ženski tatu .....	17
Slika 29: Keltski zmaj .....	18
Slika 30: Keltska boginja .....	18
Slika 31: Primer ženske japonske tetovaže z zelo živimi barvami .....	19
Slika 32: Kitajske črke .....	19
Slika 33: : Fantazijski tatu-angel in hudič .....	20
Slika 34: Tetovirani junak iz risanke.....	20
Slika 35: Ženski lik .....	21
Slika 36: Mornarski motiv.....	21
Slika 37: motiv vrtnic.....	21
Slika 38: Plameneče srce.....	21
Slika 39: Biomehantični motiv.....	22
Slika 40: Biomehantični motiv v večih barvah .....	22
Slika 41 Primer New school motiva.....	22
Slika 42: New school motivi, ki se prekrivajo in prehajajo eden v drugega.....	22

## KAZALO GRAFOV:

Graf 1: Spol .....	28
Graf 2: Oče ima naslednjo stopnjo izobrazbe .....	29
Graf 3: Preteklo leto sem zaključila z .....	30
Graf 4: Ko sem se dal/a tetovirati sem bila stara ____let.....	30
Graf 5: Za tetovažo me je navdušil/a .....	31
Graf 6: Več informacij sem dobil/a.....	31
Graf 7: Kako se je na tvojo tetovažo odzvala okolica.....	32
Graf 8: O tetovaži se pogovarjam .....	33
Graf 9: Moja tetovaža je stala _____ eurov .....	34
Graf 10: Moja tetovaža je velika približno ____cm <sup>2</sup> .....	34
Graf 11: Tetovažo imam naslikano na .....	35
Graf 12: Moja tetovaža se vidi .....	35
Graf 13: Preden sem se tetoviral/a sem se zavedal/a .....	36
Graf 14: Ali bi kaj spremenili, če bi še enkrat sprejemali odločitev za tetoviranje .....	37
Graf 15: Ali ste kdaj razmišljali, da bi dali tatu odstraniti .....	38



## ***1 UVOD***

Zgodba tatujev se je začela pred več kot 5000 leti in je tako raznolika kot ljudje, ki jih nosijo. Tetoviranje je že od nekdaj izraz človekove povezanosti s primarno, fizično platjo življenja. Je povezava med svetom duha in svetom telesa.

Pomeni okraševanje telesa s tem, da se pod kožo nanese sloj barvila. Tatu je lahko črn ali pa katerekoli druge barvne kombinacije npr. stiliziran, abstrakten, predstavlja konkreten motiv (žival, predmet). Sama beseda tatu pomeni risati, označiti.

Tetoviranje lahko nekomu pomeni telesni okras, način izražanja, moč, družbeni status, pripadnost, religiozni pomen in spet način kaznovanja ali kruto dosmrtno stigmatizacijo.

Človeška domišljija je pripeljala umetnost tetoviranja tako daleč, da so tetovaže kmalu postale simbol prestiža, družbenega položaja in moči posameznika.

Dandanes je za večino tetovaža le slika na koži, ki nam polepša telo, nekaterim pa vlije tudi samozavest, sramežljivi postanejo bolj odprti, saj se zaradi poslikave počutijo bolj enakovredne drugim, čutijo, da bolj sodijo v družbo. Ravno nasprotno pa je bilo v zgodovini, ko so se na primer v Indiji lahko tetovirali le menihi, saj so verjeli, da naj bi med samim procesom tetoviranja v telo tetoviranega s tetovažo vnesli magično moč.

Glavni akter v procesu tetoviranja je posameznik, ki ga sestavljata telo in razum. Pri tetoviranju je veliko odvisno od posameznikove motivacije za tetovažo. Posameznik začuti željo po tetoviranju, pri tem pa ga vodijo različni motivi. Njegov cilj je lepa tetovaža, ki bo med drugim izražala tudi njegove vrednote in ideale. Na njegovo motivacijo za tetovažo pa lahko prikrito ali direktno vplivajo množični mediji. Če se v medijih pogosto govori o tetoviranju in o popularnosti tetovaž pri zvezdnikih, potem se bo tako mišljenje v določeni meri preneslo tudi na posameznike v družbi. Če primerjamo tetoviranje s slikarstvom, potem lahko rečemo, da je slikarsko platno v primeru tetoviranja posameznikovo telo. In ker je telo primarna in najbolj vidna posameznikova identiteta se posameznik trudi, da bi izgledalo kar se da popolno.

## ***1.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE***

V prvem delu raziskovalne naloge želim najprej predstaviti zgodovino , družbene , kulturne in psihološke učinke tetoviranja, funkcije in nekatere najbolj tradicionalne motive tetoviranja. V drugem delu pa želim raziskati kako lahko tatu vpliva na naše počutje, kdo vse in v katerih primerih se odloči za tatu, katere tatuje ljudje najbolj obsojajo, kdaj je strah pred bolečino večji od želje po njem, kdaj se odločijo za njegovo odstranitev. Postavila sem pet hipotez, ki jih bom po opravljeni anketi potrdila ali ovrgla. Anketo bom razdelila tetoviranim dijakom naše šole in drugih srednjih šol v Celju. Vse zbrane podatke in ugotovitve bom povzela v zaključku svoje raziskovalne naloge ter jo s tem tudi vsebinsko zaključila.

## ***1.2 HIPOTEZE***

Oblikovala sem naslednje hipoteze:

1. Večina ljudi se odloči za tetoviranje, ker pričakujejo pozitivne učinke in se ti običajno tudi pokažejo
2. Zaradi želje po tatujem ljudje zanemarijo negativne vidike tetoviranja
3. Tatuj povzročajo pozitivne in negativne reakcije tudi glede na vrsto in motiv, vsakdo je že bil deležen negativnih odzivov okolice zaradi tetovaže
4. Večina ljudi ne obžaluje odločitve za tetoviranje
5. Skrajna odločitev ob nezadovoljstvu s tatujem pripelje do njegove odstranitve ,vendar se dejansko le manjši del nezadovoljnih odloči za odstranitev.

### ***1.3 METODE RAZISKOVALNEGA DELA***

Pri raziskovanju, razreševanju in preverjanju hipotez sem uporabila metodo spraševanja. Oblikovala sem anketni vprašalnik. Podatke sem zbrala, analizirala in grafično obdelala.

Delo je potekalo s kombinacijo teoretičnega in raziskovalnega dela.

## ***2 TEORETIČNI DEL***

### ***2.1. ZGODOVINA TETOVIRANJA***

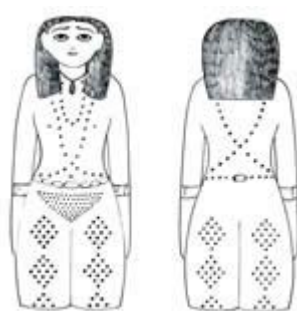
Tetoviranje je staro kot človeštvo, tetovirali so se že stari Egipčani, poznali so ga tudi stari Grki, Rimljani in Kelti. Poznale in prakticirale so ga vse velike svetovne civilizacije, skozi stoletja pa so se razvili razvidni tradicionalni slogi, motivi posameznih narodov in ljudstev. Najstarejše ohranjeno telo so odkrili leta 1991. To je možakar Otzi, pračlovek iz bronaste dobe, ki so ga pred dobrim desetletjem našli v dolini Valsenalec in je umrl pred 5200 leti. Antropologi trdijo, da so našli določene oznake, ki naj bi bile neke vrste tetovaže na tem mumificiranem truplu. Pod levim kolonom je imel tetoviran križ, nad ledvicami pa šest ravnih črt in številne paralelne črte na gležnjih, vendar pa se zaradi pozicije tetovaž domneva, da so bile narejene predvsem v terapevtske namene, za zdravljenje artritisa. Tetovaže pa so našli tudi na egipčanskih in drugih mumijah. Glede na število najdb tetoviranih mumij izvemo, da je bilo tetoviranje dokaj razširjeno v antiki in pred njo, s čimer je potrjena teza, da je tetoviranje staro prav toliko kot so stare najstarejše kulture.

Tako kot vse najboljše stvari in odkritja, naj bi tudi tetovaže nastale zgolj naključno. Strokovnjaki domnevajo, da si je v pradavnini nekdo rano podrgnil z roko, umazano od saj in oglja, ko pa se je rana zacelila, je na lastno presenečenje ugotovil, da si je nehote ustvaril trajni oznako, od katere pa ni daleč do odkritja vzorca. Naključni vzorec je očitno postal izredno priljubljen in kmalu so za prve tetovaže uporabljali ribje koščice, živalske kosti in podobne ostre predmete, namočene v rastlinska barvila.

Beseda »tattoo« izhaja iz polinezijske besede »ta«, ki pomeni udariti, zadeti in tahitijske besede »tatau«, ki pomeni zaznamovati nekaj. Prvi tatuji so najverjetneje nastali po nesreči oz. naključju. (Povz. po <http://ejournal.eduprojects.net/slo>)

V Egiptu so s tatuji krasili telesa že v XI. dinastiji (ok. 2133-1991 pr.n.št.). Dokaz za to je ženska mumija svečenice boginje Hator iz Teb, poznana kot Amunet, katere tatuji so bili geometričnih, abstraktnih oblik, sestavljeni iz črtic in pik. Moški pripadniki aristokratskega sloja so si na telo nenehno dodajali pravilne geometrične vzorce, dokler niso le ti popolnoma prekrili telesa. Za razliko od moških, pa so ženske v starem Egiptu nosile tetovaže, ki so upodabljale boga plodnosti, kar nakazuje na globok religiozni pomen .

**Slika 1: Skica tetovaže neke Egipčanke**

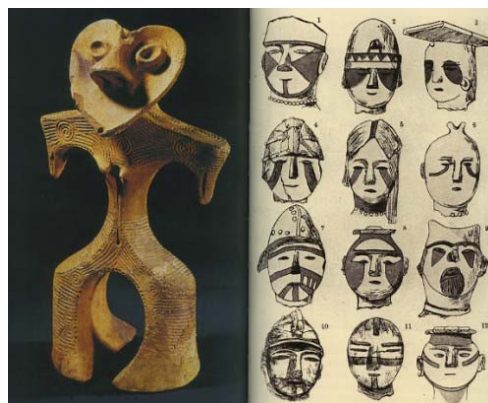


**Slika 2: Primer moške tetovaže v Egiptu**

Podobno je bilo pri Ilirih in Tračanih, le da so njihove ženske nosile tetovaže kot znak pripadnosti določeni družini, neke vrste spoštovana stigmatizacija, pa tudi že zgolj kot modni dodatek.

Na Japonskem najdemo najzgodnejše dokaze o tetoviranju na glinenih figuricah iz časa 3000 pr.n.št., najdenih v grobnicah. Tetovaže so imele naslikane ali vrezane. Te figurice so bile namestniki posameznih oseb, ki so spremljale pokojnika na poti v neznano. Tatuji naj bi imeli religiozni in magični pomen. Mojstri tetoviranja so se imenovali »horis«. Stara ljudstva, kot naprimer Ainu, so se tetovirala po telesu in obrazu, saj so verjela, da jih tetovaže ali »irezumi« pri ribolovu in potapljanju ščitijo pred napadi velikih rib. Tetovaže na Japonskem se ne morejo otresti slabega imena, vse od srednjega veka dalje, ko so začeli tetovaže uporabljati za stigmatizacijo kriminalcev.

**Slika 3: Japonske tetovaže izvirajo iz japonskih slik in jih do potankosti posnemajo**



**Slika 4: Prazgodovinska tetovirana figurica**

V pacifiških kulturah je imelo tetoviranje velik pomen. Polinezijski tatuji naj bi bili najbolj zapleteni in dovršeni tatuji starega sveta. Ljudje so verovali, da se človekova mana, njegova spiritualna sila kaže ravno preko tatuja. Na območju Pacifika, predvsem za domorodce na Borneu, Samoi in za Maore, je tetoviranje bilo in še vedno je, pomemben obredni ritual. (Povz. po <http://soncek.com/tetoviranje-od-stigmatizacije-do-umetnosti/>)

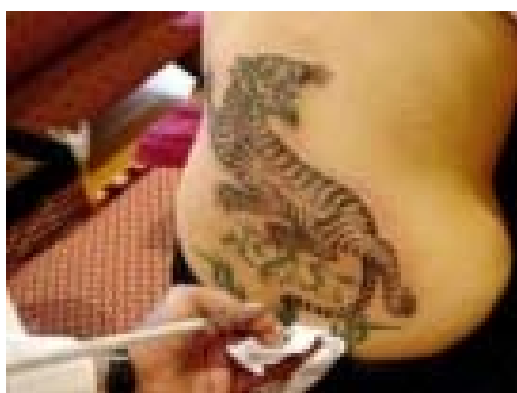
**Slika 5: Polinezijska tetovaža po obrazu**



**Slika 6: Primer Polinezijske tetovaže na roki**

Na Borneu, ki je eden redkih krajev na svetu, kjer tetoviranje še vedno izvajajo na tradicionalen, izredno boleč način, z leseno palico in ostro konico, ki jo namakajo v rastlinska barvila, imajo bojevniki nekaterih plemen, za vsako odvzeto življenje, tetovažo. Njihove ženske pa imajo na rokah, dlaneh, nogah in stopalih bolj nežne vzorce, ki naj bi poudarjali moč ženskih čarov in privlačnost

**Slika 7: Primer tradicionalnega tetoviranja na zelo boleč način**



**Slika 8: Tetoviranje z leseno palico**

Na Samoi so tatuji kazali družbeni položaj posameznika, bili so pomembna obredna iniciacija za mlade fante, stare med 12 in 15 let, ki so vstopali v svet odraslosti, trajala pa je lahko tudi po več bolečih tednov. Najbolj pogosti so vzorci z globokim religioznim pomenom, kot na primer kanu (simbol družine), drobne linije (simbol prednikov) in temne lise (simbol oceana).

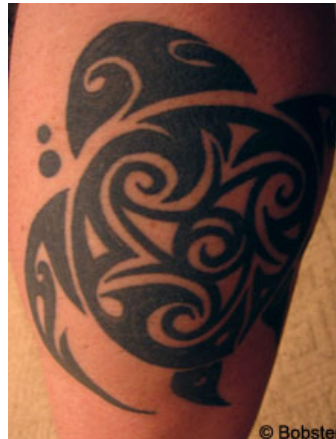
**Slika 9: : Tipični Samoanski tatu**



**Slika 10: Samoanski tatu**

Na Havajih je tetoviranje imelo funkcijo varovanja zdravja in duše. Moški so se tetovirali po rokah, nogah, obrazu, ženske pa po dlaneh, prstih, zapestju in včasih po jeziku. Ta način tetoviranja je bil poznan kot »kakau«.

**Slika 11: Ženski havajski hibiskus tatu**



**Slika 12: Moška havajska tetovaža v obliki želve**

Maorski bojevniki so se pred bitko po obrazu mazali z ogljem, sčasoma pa so si začeli linije in vzorce na obraz kar tetovirati. Tako je nastal svetovno znan maorski vzorec imenovan »moko«. Tudi njihove ženske so imele tetovaže. Običajno so si tetovirale ustnice z modro barvo, kot znak ženskega seksipila, pa tudi brado in nekaj linij na licih, nosu in čelu, kar je nadvse vzbujalo predstavnike moškega spola. (Povz. po <http://zlataleta.com/tetoviranje-od-stigmatizacije-do-umetnosti/>)

**Slika 13: »Moko« tatu**



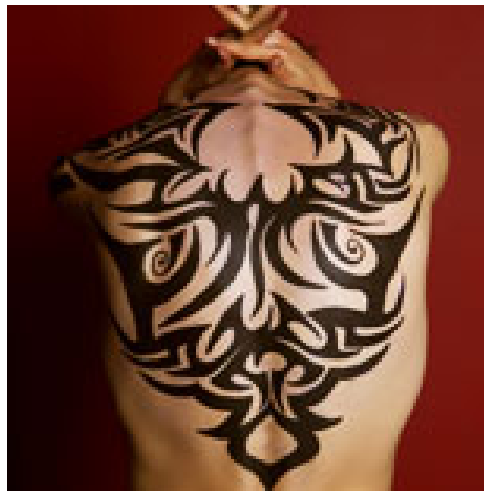
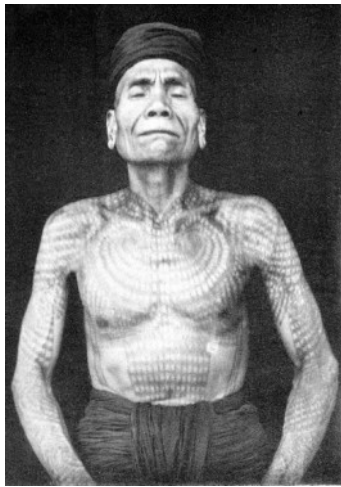
**Slika 14: Maorska tetovaža**



Severnoameriški Indijanci so s tatuji zaznamovali odlične bojevnike in sporočali svoj visok družbeni položaj. Ženske so tetovirale svoje brade in tako sporočale ali so samske ali poročene in tudi pripadnost določeni skupini.

V Indoneziji se je tradicionalno , plemensko tetoviranje ohranilo vse do danes, saj do nedavnega plemena skoraj niso imela stika z zunanjim svetom. Te tetovaže imenujemo »tribal«.

**Slika 15: : Primer tetovaže z Bornea**



**Slika 16: Tribal tatu**

V Indiji in na Tajskem je bila in je še popularna tetovaža Hanumana (opičji brlog). Pomeni simbol moči. Tetovirali so ga menihi, ki so znaku med samim procesom tetoviranja vdihnili magične moči. Zanimivo je, da so bile tetovaže izključno moška domena, saj se menihi niso smeli dotakniti ženskega telesa, poleg tega, pa so ljudje verjeli, da ženske sploh ne potrebujejo dodatne magične moči, saj naj bi jo imele že same po sebi dovolj. (Povz. po <http://www.ona-on.net/tetoviranje--od-stigmatizacije-do-umetnosti/>)

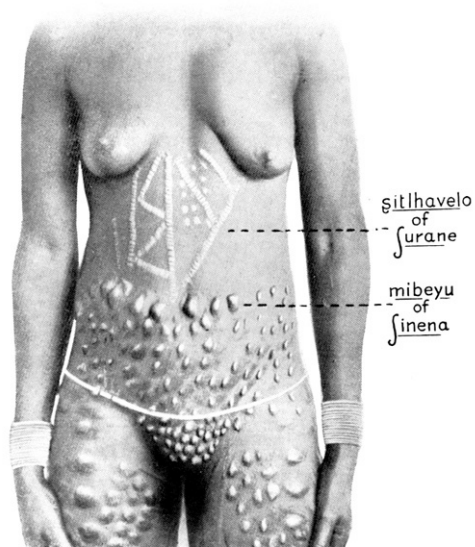
Slika 17: : Hanuman



Slika 18: Indijski tatu

V Afriki je bilo zaradi temne kože tetoviranje težje. Razvili so tehniko v kateri je šlo za neke vrste umetniško izdelovanje brazgotin, v kater so vtirali tudi različne vrste peska in pepela. Na otip naj bi bili ti tutuji ko braillova pisava.

Slika 19: Primer afriškega tatuja



BODY MARKING OF A PORTUGUESE EAST AFRICAN WOMAN

Slika 20: Ženski afriški tatu

Stari Grki so se tetoviranja naučili pri Perzijcih, od njih pa so ga prevzeli Rimljani. Za razliko od Grkov, pri katerih so bile tetovaže znak pripadnosti družbenemu sloju, so Rimljani uporabljali tetovaže za označevanje sužnjev, običajno z napisom »**davek plačan**«. Poleg tega so tetovaže postale tudi način kaznovanja kriminalcev, ki so jim na vidno mesto na telesu vtetovirali ime zločina, ki so ga zgrešili. Kratka in jedrnata, a izredno učinkovita stigmatizacija.

Slika 21: Slika prikazuje tetoviranje sužnja



Slika 22: Grška pisava

V keltski kulturi je bil močno prisoten »body art«. Permanentno barvo so izdelovali iz siline, ki je imela modrikast pridih. Za te tatuje so značilne predvsem spirale in vozli, ki simbolizirajo povezanost vsega v življenju. (Povz. po <http://www.edn-evnik.si/entry.php>)

Slika 23: : Primer keltskih tetovaž



Slika 24: Keltski zmaj

## **2.2 MOTIVI TETOVIRANJA**

Tatuji se pojavljajo na ljudeh obeh spolov, da bi okrasili, spremenili in polepšali telo, ki ga dobimo ob rojstvu. Nekateri tatuji so samovoljen izraz osebne svobode in edinstvenosti, drugi nosijo pečat kulture in označujejo posameznika kot pripadnika skupnosti, ali izražajo njegova verska, magična ali duhovna prepričanja in osebno mišljenje.

Dandanes ni motiva, simbola, fantazijske ali realistične slike, ki že ne bi bila vtetovirana. Pogosto so kombinacije ali izpeljave tradicionalnih simbolov in sodobnih motivov. Med sodobnimi motivi prevladujejo fantazijski prizori iz animiranih filmov, pop in art ikone sodobnega sveta, liki znanih osebnosti, karkoli si zamisliš.

V grobem jih delimo na abstraktne, ti so tribalizem, keltski znaki, simboli, okrasje, venci, kanji pisava in realistične.

### **2.2.1 TRIBALIZEM**

Tribalistični – plemenski znaki imajo preprost pomen: ugaja nam njihov videz na koži. Povečujejo naše samozaupanje in pozitivno naravnost ter nas povezujejo z naravnimi elementi skrivnostne pradavine. So eni najstarejših znanih motivov pri tetoviranju. Danes se tetoviranje izvaja s pomočjo električnih naprav, v pradavini pa so to tehniko opravljali z ostrimi trni ali iglami, ki so jih pritrdili na kos lesa, namočili so jih v črnilo pridobljeno iz oglja, les prslonili ob kožo in z enakomernim udarjanjem dlani po njej zabadali pod kožo drobne sledi barve. Tribalistične tetovaže izhajajo iz otočja Samoa v Polineziji.

Med tribalistične stile štejemo predvsem tradicionalno motiviko in simboliko aboridžinov, severnoameriških indijancev, številnih pacifiških ljudstev, domorodcev tihomorskih otočij, pa tudi afriških, egipčanskih, majskih, azteških, maorskih, havajskih, novozelandskih, eskimskih, oceanskih, japonskih, kitajskih, indijskih ter tudi mnogih ostalih totemskih in animističnih ljudstev. (Povz. po <http://users.volja.net/slo-tattoo/>)

**Slika 25: Moški tribal tato**



**Slika 26: Ženski tribal tatu**

### ***2.2.2 MAORSKI MOTIVI***

Za Maore ima tetovaža zelo globok in posvečen pomen saj jih povezuje z bogovi in predniki. Velikost poslikave je bila odvisna od višine položaja. Vzorci so se postopoma dodajali glede na posameznikovo vzpenjanje po družbeni lestvici. Tetovaža se imenuje moko in je trajna, barva naj bi začela izginjati šele po 25 letih, zato tudi spust po družbeni lestvici se glede poslikave ni mogel zmanjšati. Tetovaža moko je bila pravzaprav osebna izkaznica Maora, saj je bila zasnovana na podlagi posameznikovega položaja in vloge v družbi, njegovih prednikov. Danes se za te tetovaže uporabljajo enaka orodja kot za navadne tetovaže, razlika je le v tem, da je vsak moko original. (Povz. po <http://users.volja.net/slo-tattoo>)

**Slika 27: Maorski moški tatu**



**Slika 28: Maorski ženski tatu**

### 2.2.3 KELTSKI MOTIVI

Keltska kultura se je prenesla po ustnem izročilu saj Kelti niso nikoli zapisovali zgodovine in dejstev. Bili so razmeroma izobraženi in razgledani v religiji, filozofiji, geografiji in astronomiji. Starodavna keltska simbolika je bila polna prepletajočih vzorcev, kompleksnih vozlov, spiral in vijug, živalskih in zoomorfnih oblik ter živahnih barv. Keltski vozli so popolne, vase stekajoče oblike brez začetka in konca. Nastal je Keltski križ, Drevo življenja. Pogost simbol je štiriperesna deteljica, velikokrat pa je prisotna tudi harfa, ki je tradicionalno in priljubljeno glasbilo vseh keltskih ljudstev skozi zgodovino. (Povz. po <http://users.volja.net/slo-tattoo>)

Slika 29: Keltski zmaj



Slika 30: Keltska boginja

## 2.2.4 DALJNI VZOD IN AZIJA

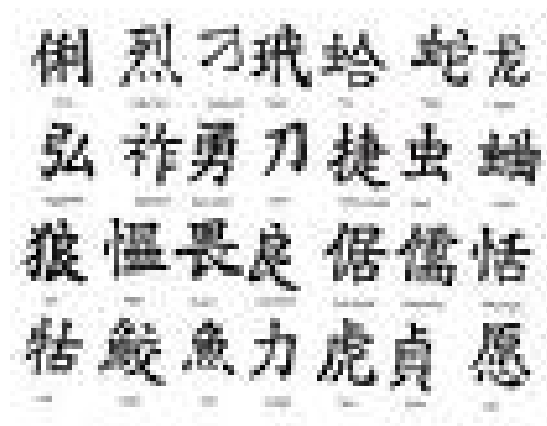
Azija je zibelka bogatih tradicij tetoviranja, ki segajo daleč v preteklost. Tatuje so poznali in častili, tetoviranje je imelo pogosto religiozen ali sakralen pomen.

V Indiji so tatuji pomenili izraz vere in pripadnosti različnim kastam, pogosto so bile to upodobitve črk, sakralnih tekstov in simbolov.

Na Japonskem so se tetovirali samuraji v znak pripadnosti svojemu gospodu, visoki pripadniki svečeništva pa v znak podložnosti in služenja cesarju. Japonska tradicija tetoviranja je ena najbolj znamenitih in najlepših, saj ima značilne žive, močne barve, tetovaže pa prekrivajo vse telo, tako pri moških kot pri ženskah.

Pogost kitajski motiv pa je zmaj, ki posebej modra in dobra bitja, nekateri so kraljevi ali cesarski zmaji. Pogosti so tudi motivi iz vsakdanjega življenja, povezani z verovanjem, demoni, astrologijo in praznoverjem. (Povz. po <http://users.volja.net/slo-tattoo>)

Slika 31: Primer ženske japonske tetovaže z zelo živimi barvami



Slika 32: Kitajske črke

### **2.2.5 FANTAZIJSKI MOTIVI**

Fantazijski , mitološki motivi, motivi nordijskih legend in mitov, konstrukti fantazijski bitij, živali in oseb, temačni in bizarni motivi (lobanje, demoni) ali simboli, liki iz fantazijske literature (škrati, zmaji). (Povz. po <http://users.volja.net/slo-tattoo>)

**Slika 33: : Fantazijski tatu-angel in hudič**



**Slika 34: Tetovirani junak iz risanke**



## 2.2.6 TRADICIONALNI MOTIVI

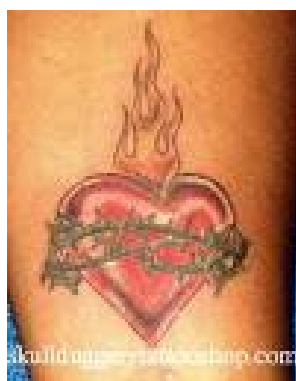
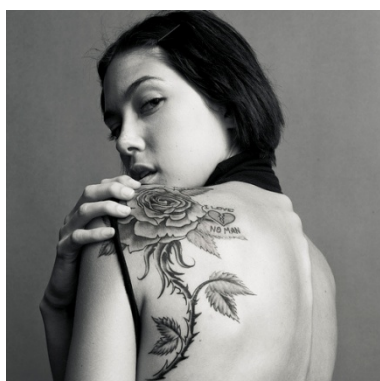
Sem sodijo ženski liki, ladje, plameneča srca, motivi vrtnic, mornarski motivi. Značilne so zelo žive barve in močna linija. (Povz. po <http://users.volja.net/slo-tattoo>)

Slika 35: Ženski lik



Slika 36: Mornarski motiv

Slika 37: motiv vrtnic



Slika 38: Plameneče srce

### **2.2.7 BIOMEHANIČNI MOTIVI**

Motivi so grafični ali plastični, delujejo kot tridimenzionalna dimenzija, obenem pa abstraktno in realistično . Po navadi so eno ali dvo barvni. (Povz. po <http://users.volja.net/slo-tattoo>)

**Slika 39: Biomehanični motiv**



**Slika 40: Biomehanični motiv v večih barvah**

### **2.2.8 MOTIVI NEW SCHOOL**

»NEW YORK«, tukaj gre za kombinacijo različnih stilov in motivov, ki se prekrivajo in prehajajo eden v drugega. Motivi prekrivajo velik delež površine kože. (Povz. po <http://users.volja.net/slo-tattoo>)

**Slika 41 Primer New school motiva**



**Slika 42: New school motivi, ki se prekrivajo in prehajajo eden v drugega**

### **2.3 DRUŽBENI UČINKI TETOVIRANJA**

»Tetoviranje telesa predstavlja posameznikovo občutje individualnosti znotraj družbenih krogov, ki jo izoblikuje v dokaj intimnih in vzajemnih družbenih skupinah kot so družina, prijatelji... To občutje se nato z razširjeno vrsto medsebojnih odvisnosti krepi v različnih družbenih skupinah kot so družbeni razredi, verske skupine...« (Atkinson , 2004, str. 132)

S tetovažo posameznik izraža svojo individualnost ali pripadnost določeni družbeni skupini oziroma skupnosti, odnos do družbene skupine , npr. uporništvo, z njo želi izraziti status ali prepričanje ...

V vseh družbah se pojavlja tetoviranje, le da je v nekaterih to popolnoma sprejemljiv družbeni pojav, drugod pa je še vedno tabu tema. V današnjem času je tetoviranje že popolnoma sprejemljivo, za kar imajo nekaj zaslug tudi mediji in moda. Danes je tetoviranje pri ženskah skoraj bolj popularno kot pri moških.

Različna družbena gibanja in skupine so s tetovažami izkazovale svojo pripadnost gibanju ali skupini, s svojo individualnostjo ali uporom proti ostali družbi. Tetovaže so delovale in še danes delujejo kot vezni člen med pripadniki posameznih družbenih skupin in gibanj.

Znotraj skupnosti si posameznik želi ohraniti del svoje individualnosti, po drugi strani pa si želi , da ga skupnost zaščiti pred zunanjim svetom.

»Za članstvo v tetoverski skupnosti pa ni dovolj, da ima nekdo tetovažo, ampak mora biti posameznik predan učenju o tetovažah, srečevanju drugih tetoviranih ljudi in življenju, v katerem imajo tetovaže pomembno vlogo.« (DeMello, 2000, str. 21)

Tetoverska skupnost se oblikuje in realizira na tetoverskih konvencijah, te posebejajo duh bratovščine in dobre volje.

»Tisto, kar daje tetoviranim ljudem občutek, da so del velike skupnosti, ko se udeležujejo konvencij ali ko berejo revijo o tetoviranju, je občutek, da so našli ljudi, ki so taki kot oni in ki niso taki kot vsi ostali.« (DeMello, 2000, str. 21)

V vsaki skupnosti obstajajo določeni običaji, navade , ki so sestavni del družbe. Posameznik mora te običaje in navade spoštovati , saj mu ravno skupnost nudi zavetje, varnost , oporo in

smisel življenja. V tradicionalnih družbah, ki poznajo tetoviranje je to povezano z bolečino, trajnostjo in izgubo življenjsko pomembnega vira, krvi.

## **2.4 KULTURNI UČINKI TETOVIRANJA**

Ljudje so že od nekdaj z različnimi praksami želeli spreminjati svoje telo, da bi ga kulturno predelali ter pokazali, da je razlika med človeškim in živalskim telesom. To pokažejo na najrazličnejše načine: pohabljanje, raztegovanje vratov, vezanje nog, povijanje stopal, brazgotinjenje, obrezovanje genitalij šiljenje zob, raztegovanje uhljev, prebadanje nosu, ušes itd. vgradnja implantatov, podkožni nakit, piercing.

Tetovaže imajo v različnih kulturah različne pomene. Na začetku je bil najbolj pogost razlog za tetoviranje dekoracija, ki je še danes najpogostejši namen tetovaže. Torej gre predvsem za estetsko ali umetniško funkcijo? V nekaterih kulturah so bile tetovaže uporabljene kot indikator družbenega statusa, kar še danes velja v večini afriških, avstralskih in pacifiških plemen. Kultura tetoviranja, kot jo poznamo danes na zahodu, se je začela z mornarji, ki so potovali v eksotične dežele in zbirali tetovaže v vsakem pristanišču, kjer so se ustavili .

S tetoviranjem plemena izražajo svojo tradicijo, navade in običaje, prav tako je tetoviranje del številnih obredov. Na vsakem koncu sveta ima tetoviranje drugačno vlogo in pomen.

Tetoviranje je del naše kulture, saj je skoraj vsak drugi posameznik že tetoviran. Tatu pomeni nov, trajni, modni dodatek. Mladi se tetovirajo predvsem zato, ker je to modno in popularno. Večina tetovirancev misli, da bodo zaradi tetovaže bolj popularni , priljubljeni, prepoznavni.

Ravno zaradi priljubljenosti tetoviranja so tetovaže postale običajen vidik potrošniške kulture, kjer se kulturni kapital riše na površino telesa. Sporočilo tetovaž se je tako začelo zelo spreminjati. Če se bo večina dala tetovirati, to ne bo več privilegij neke manjšine, potem pa si bo trdo jedro tetovirancev – fanatiki morali izmisliti neke nove rituale, da bodo izkazovali svojo drugačnost.

## **2.5 PSIHOLOŠKI UČINKI TETOVIRANJA**

Posameznika k tetoviranju vodijo različni motivi, tetovaža naj bi bila vidna in bi imela nek simbolni pomen, izražala naj bi njegove vrednote in ideale. V ZDA je motivacija za tetovažo tradicionalno vključevala naslednje: zaznamovanje zveze ali odnosov z ljubimci ali družbeno skupino, obeležitev življenjskega dogodka ali potovanja, izražanje identitete, izražanje upora proti vodilni družbi ali preprosto estetske razloge. (Povz. po DeMello, 2000, str. 137)

Razlogov za tetoviranje je torej veliko:

- za tetoviranje se posameznik odloči zato, da bi pripadal določeni družbeni skupini, ter tako sprejel družbena pravila oz. pravila določene skupine, način življenja,
- lahko pa se odloči zato, da bi kljuboval skupini, se simbolično izločil od drugih, postal izjema,
- z njo pokaže predanost določeni osebi,
- želi estetsko, erotično polepšati telo,
- ga okrasiti z motivi, ki imajo zanj določen pomen
- izkazuje svojo versko pripadnost..

## **2.6 FUNKCIJE TETOVIRANJA**

Osnovna funkcija tetoviranja kot zaznamovanja telesa je estetska. Posameznik se odloči za poseg preoblikovanja kožne površine predvsem zato, da bi okrasil svoje telo. Gre torej za obliko človekovega estetskega izražanja. Vzroki za tetoviranje so zelo raznoliki.

Najosnovnejša delitev tetoviranja je na prostovoljno in prisilno tetoviranje. O prostovoljnem govorimo takrat, ko se posameznik brez kakršne koli prisile zaradi različnih vzrokov popolnoma samostojno odloči za tetoviranje in tako izrazi svobodo upravljanja s svojim telesom. Pri prisilnem tetoviranju je ravno nasprotno. Posameznik je bodisi nemočen glede izvršitve tetoviranja, ali pa ga v to dejanje posredno prisili družbeno okolje, norme in

vrednote družbene skupine. Primeri prisilnega tetoviranja so: označevanju ubežnikov, kriminalcev, zapornikov. Tatuji so pomenili identifikacijsko oznako. Tetoviranje v zaporih je prav poseben primer, saj so nekatere zapornike prisilno tetovirali kot znak kaznovanja, jim vtisnili pečat za storjeno kriminalno dejanje, drugi zaporniki pa so se prostovoljno tetovirali in s tem izrazili edino svobodo, svobodo upravljanja z lastnim telesom.

» Vse ideološke pobude, ki so jih našli raziskovalci na terenu bi v osnovi lahko razdelili na tri skupine:

- estetsko,

- socialno

- magično-religiozno. » (Vremec, 1992, str. 50)

Estetski namen tetoviranja je vsekakor polepšati telo, zato ga lahko primerjamo z nakitom in oblačili. Posameznik želi polepšati svoje telo na točno določenem delu telesa. Vendar pa je tetoviranje za razliko od drugega telesnega okraševanja zelo boleč postopek, saj se brez kakršne koli anestezije z iglo vnaša barvilo pod kožo. Druga razlika pa je ta, da je na novo pridobljeni okras dosmrten, razen v primeru, da ga odstranimo z laserjem.

Funkcije socialno ideološke pobude so predvsem: razločevanje v družbene razrede in stanove, ločevanje po statusu, razlikovanje med poročenimi in samskimi, prepoznavanje že iniciiranih ter zapisovanja za skupnost pomembnih dogodkov in prelomnic.

Tetoviranje, ki temelji na magično-religiozni podlagi izvira iz verovanj, da se po smrti duh loči od telesa. Tatu naj bi bil tako znamenje razpoznavanja v onostranstvu, imel naj bi tudi nadnaravno moč, da bi nas varoval pred boleznijo, nesrečami...

### **3. EMPIRIČNI DEL**

#### **3.1 HIPOTEZE IN RAZISKOVALNA VPRAŠANJA**

Glede na prej postavljene hipoteze in raziskovalna vprašanja sem oblikovala tudi anketni vprašalnik s katerim želim potrditi ali ovreči postavljene hipoteze. Najprej sem opazovala in spraševala dijake na naši šoli ali so tetovirani. Bila sem zelo presenečena, saj sem ugotovila, da je to število zelo malo in da bom morala pripravljeno anketo razdeliti še na drugih srednjih šolah, da bom prišla do željenih odgovorov. Za pomoč na drugih šolah se prosila prijatelje, ki jih tam poznam in ti so mi pomagali razdeliti ankete. Tetovirane dijake sem prosila za pomoč, da bom lahko raziskala in pripeljala do zaključka moje raziskovalno nalogo. Večina se jih je odzvala pozitivno in mi v zelo kratkem času vrnila izpolnjeno anketo. Nekateri so mi jo vrnilo osebno, nekaterim pa sem jo poslala kar preko maila. Le v parih primerih sem naletela na odpor, ankete niso želeli izpolniti, saj so menili, da je to samo njihova stvar in da o svoji tetovaži ne želijo govoriti in komentirati. Tetovirani dijaki, ki pa so izpolnili anketo, so zelo radi spregovorili o svoji tetovaži, jo pokazali in se z njo pohvalili. Anketo je izpolnilo 50 dijakov naše in drugih srednjih šol.

Ugotoviti želim:

- kateri spol se pogosteje tetovira
- v kateri družbeni sloj spadajo tetovirani
- kakšen učni uspeh so imeli tetovirani v zadnjem letu
- v kateri starosti se odločajo za tetoviranje
- kdo jih navduši za tetoviranje
- kje dobijo informacije o tetoviranju
- kaj želijo s tetoviranjem doseči
- ali so odzivi okolice na tetoviranje pričakovani
- koga zanima problematika tetoviranja
- koliko so pripravljene odšteti za tatu
- kolikšen del telesa so pripravljene poslikati
- ali odločitev obžalujejo, ali se jim porajajo kakšni dvomi
- kaj bi spremenili, če bi se še enkrat odločali itd.

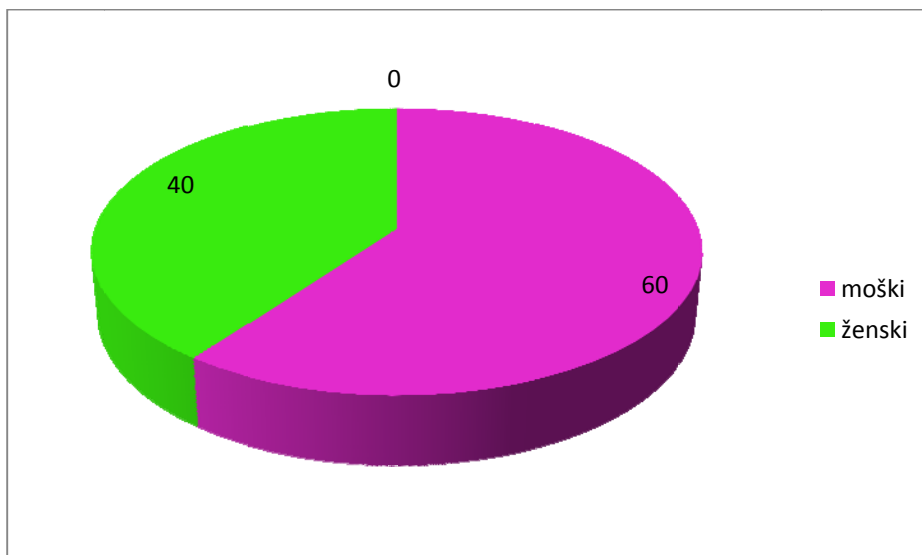
Hkrati pa želim ugotoviti, katere izmed naštetih hipotez se ti potrdijo in ali je mogoče izpeljati kakšne zakonitosti.

Hipoteze:

- večina ljudi se odloči za tetoviranje, ker pričakujejo pozitivne učinke in se ti običajno tudi pokažejo
- zaradi želje po tatuju ljudje zanemarijo negativne vidike tetoviranja
- tatujji povzročajo pozitivne in negativne reakcije tudi glede na vrsto in motiv, vsakdo je že bil deležen negativnih odzivov okolice zaradi tetovaže
- večina ljudi ne obžaluje odločitve za tetoviranje
- skrajna odločitev ob nezadovoljstvu s tatujem pripelje do njegove odstranitve, vendar se dejansko le manjši del nezadovoljnih odloči za odstranitev.

### ***3.2 PRIKAZ PODATKOV IN ANALIZA REZULTATOV***

#### **1) Spol :**

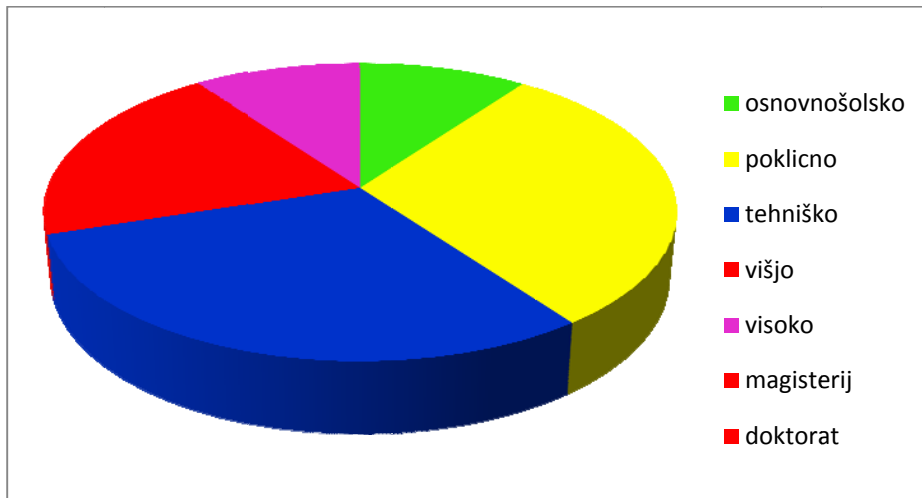


**Graf 1: Spol**

KOMENTAR: Iz grafa je razvidno, da sem med dijaki pogosteje tetovira moški kot ženski spol. Med anketiranimi je 60 % moških in 40 % žensk. To pomeni, da sem pri anketi naletela na več tetoviranih fantov in s tem porušila napoved, da je tetoviranje med ženskami bolj priljubljeno kot med moškimi.



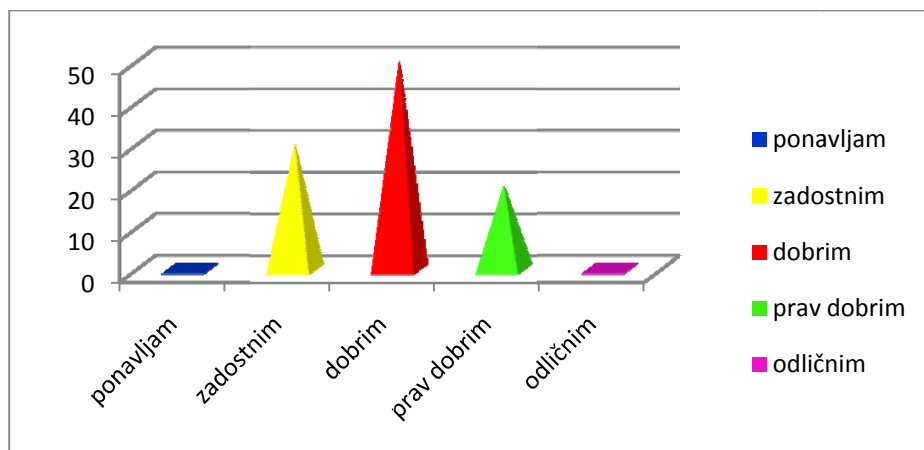
## 2) Oče ima naslednjo stopnjo izobrazbe:



Graf 2: Oče ima naslednjo stopnjo izobrazbe

KOMENTAR: Iz grafa je razvidno, da se najpogosteje tetovirajo dijaki katerih očetje imajo poklicno in tehniško stopnjo izobrazbe (30 %), njim sledijo očetje z višjo (20 %), najmanj pa je tistih z osnovnošolsko in visoko stopnjo izobrazbe (10 %). Noben anketiranec nima očeta z magisterijem ali doktoratom. Iz tega lahko sklepamo, da se največ tetovira srednji sloj. To je pričakovan rezultat, saj je dejansko delež srednjega sloja v celotni populaciji glede na stopnjo izobrazbe daleč največji. Sledi jim terciarni, takoj za njim pa nižji sloj.

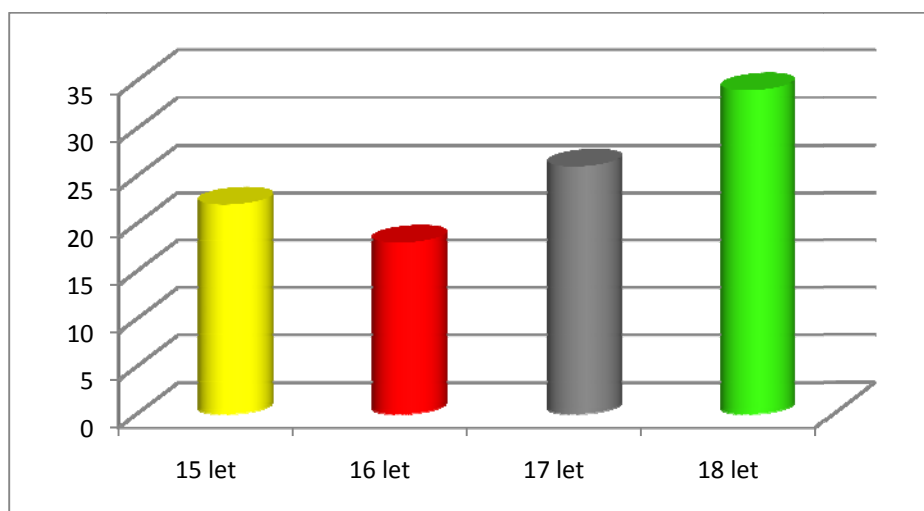
### 3) Preteklo leto sem zaključil/a z:



Graf 3: Preteklo leto sem zaključila z

KOMENTAR: Iz grafa je razvidno, da se najpogosteje tetovirajo dijaki, ki so preteklo šolsko leto zaključili z dobrim uspehom (50 %), sledijo jim dijaki z zadostnim uspehom (30 %), najmanj pa se tetovirajo dijaki s prav dobrim uspehom (20 %). Noben anketiranec ni zaključil preteklo leto z odličnim uspehom in nobeden ni ponavljal.

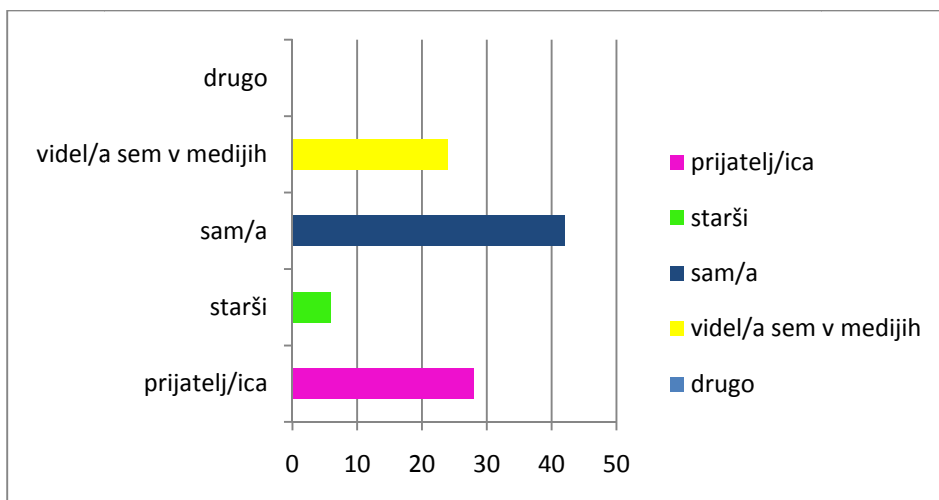
### 4) Ko sem dal/a tetovirati sem bila stara \_\_\_ let:



Graf 4: Ko sem se dal/a tetovirati sem bila stara \_\_\_ let

KOMENTAR: Najpogosteje se tetovirajo dijaki pri 18 letih (34 %), 26 % se jih tetovira pri 17 letih, 22 % pri 15 letih in 18 % pri 16 letih. Podatki nam kažejo, da se največ dijakov odloči za tetoviranje ko dopolnijo 18 let in lahko samostojno sprejmejo odločitev o poseganju v svoje telo. Manj se jih odloči za tetoviranja preden so polnoletni, saj morajo za poslikavo svojega telesa prinesiti podpis staršev oz. zakonitih zastopnikov.

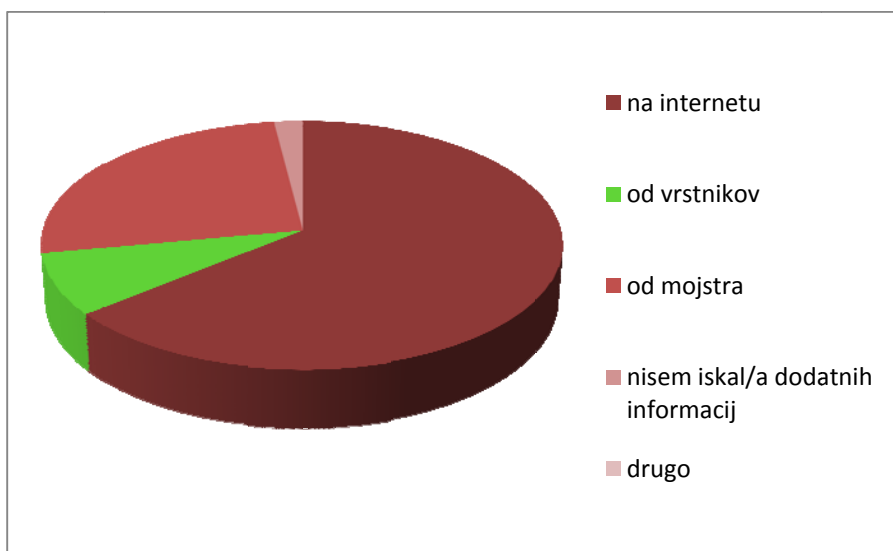
### 5) Za tetovažo me je navdušil/a:



Graf 5: Za tetovažo me je navdušil/a

KOMENTAR: 42 % dijakov se za tetovažo navduši samih, na 28 % dijakov vplivajo prijatelji, na 24 % vplivajo mediji, 6 % pa dobi navdih pri starših. Iz dobljenih odgovorov je razvidno, da dijaki največ upoštevajo svoje mnenje in svoje želje, ne glede na prijatelje, starše in okolico. Ostajajo zvesti svojim odločitvam.

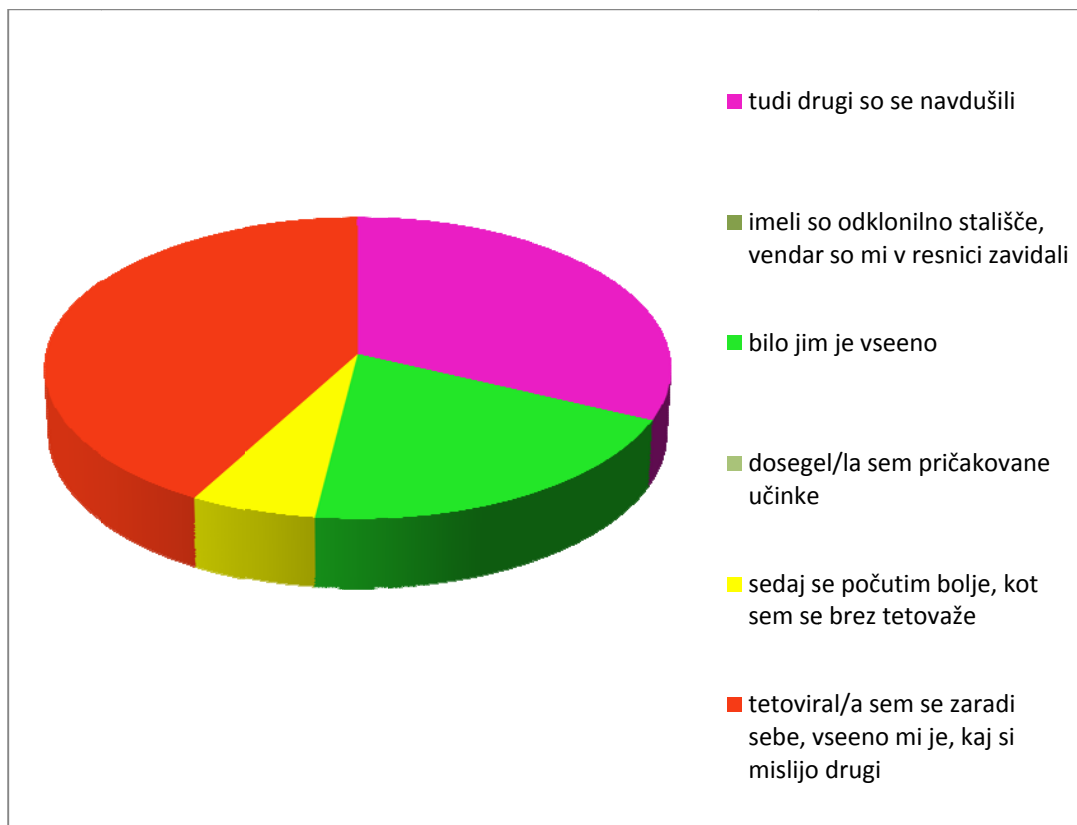
### 6) Več informacij sem dobil/a:



Graf 6: Več informacij sem dobil/a

KOMENTAR: 66 % je dobilo informacije na internetu, 26 % pri mojstru za tetoviranje, 8 % od vrstnikov , ki so že tetovirani, nihče pa ni iskal dodatnih informacij. Vidimo lahko, da je internet danes med mladimi največji vir informacij in podatkov.

### 7) Kako se je na tvojo tetovažo odzvala okolica:



Graf 7: Kako se je na tvojo tetovažo odzvala okolica

KOMENTAR: Iz grafa je razvidno, da se je večina dijakov tetovirala zaradi sebe, vseeno jim je bilo, kar si mislijo drugi (42 %), 32 % tetovirancev je s svojo tetovažo navdušilo tudi druge dijake, 20 % jim je bilo vseeno, kas si o njih misli okolica, 6 % se jih sedaj počuti bolje, kot se je brez tetovaže, nobeden ni menil, da je imela okolica do njih odklonilno stališče in da so jim v resnici zavidali, prav tako nihče od anketirancev ni bil mnenja, da je s tetovažo dosegel pričakovane učinke. Za svoj odgovor se ni odločil nihče.

Hipoteza, da tatuji povzročajo pozitivne in negativne reakcije tudi glede na vrsto in motiv in da je vsakdo že bil deleže negativni odzivov okolice zaradi tetovaže ni potrjena. Iz odgovorov je razvidno, da so anketiranci doživeli več pozitivnih reakcij okolice na njihov tatu in odobravanje, kot pa zavračanje. Večina jih je odgovorila, da niso še nikoli doživeli

negativne reakcije, tisti, ki pa so doživeli kakšno negativno reakcijo, pa so doživeli toliko več pozitivnih reakcij in pohval, da jim je za ljudi, ki njihovih tatujev ne odobravajo, popolnoma vseeno.

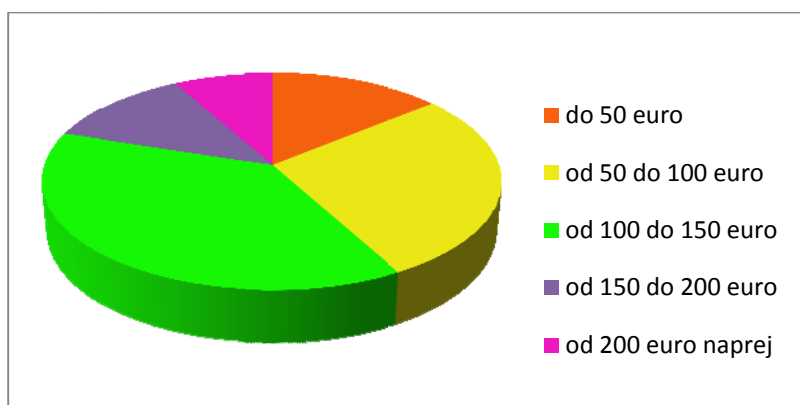
#### 8) O tetovaži se pogovarjam:



Graf 8: O tetovaži se pogovarjam

KOMENTAR: 58 % se pogovarja z vsemi, ki jih to zanima, 24 % samo s tistimi, ki jim je tetovaža všeč, 14 % mislijo, da večina ljudi o tem nima pojma, 2 % se pogovarja samo s poznavalci, 2 % pa dobi vse informacije preko medije, za drug odgovor se ni odločil nihče. Že pri samem pogovoru z dijaki sem prišla do zaključka da se večina tetovirancev o svoji tetovaži rada pogovarja, deli nasveti, priporoča mojstra in je na svoj tatu ponosa.

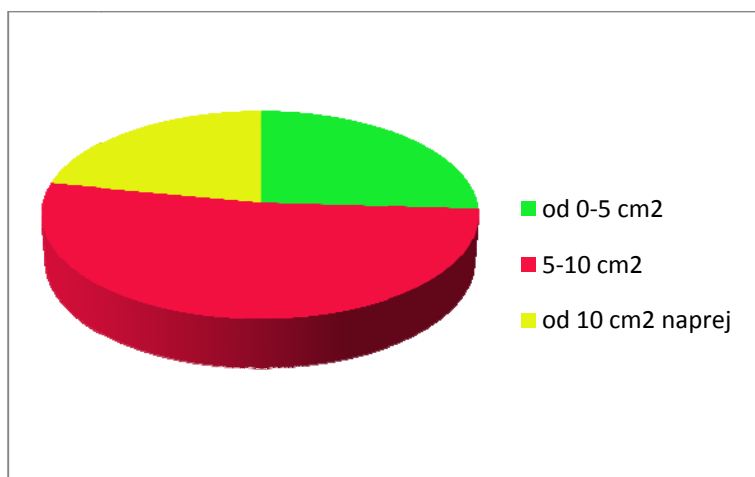
**9) Moja tetovaža je stala \_\_\_\_\_ eurov:**



**Graf 9: Moja tetovaža je stala \_\_\_\_\_ eurov**

KOMENTAR: Iz grafa je razvidno, da imajo dijaki največ tetovaž v vrednosti od 100,00 do 150,00 evrov (38 %) , 28 % jim ima v vrednosti od 50,00 do 100,00 evrov, 14 % do 50,00 evrov, 12 % od 150,00 do 200,00 evrov in 8 % od 200,00 evrov naprej. Dijaki za svoje želje, torej za tisto kar si res želijo odštejejo veliko denarja.

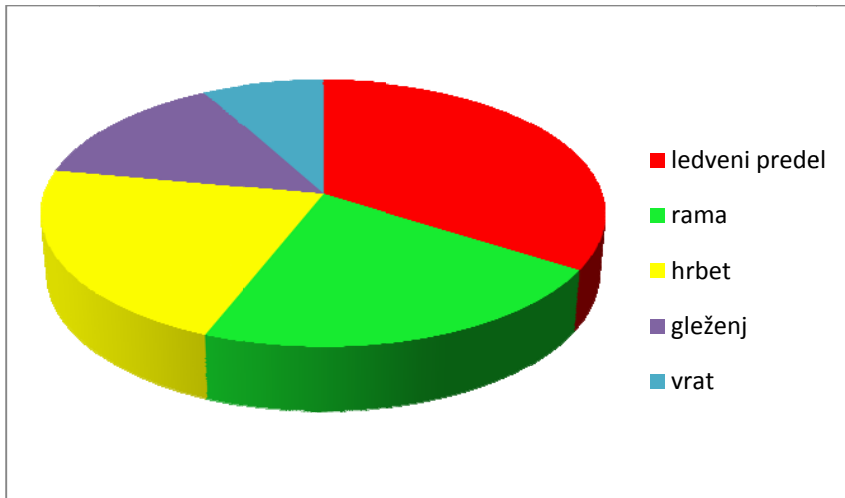
**10 ) Moja tetovaža je velika približno \_\_\_\_\_ cm<sup>2</sup>:**



**Graf 10: Moja tetovaža je velika približno \_\_\_\_\_ cm<sup>2</sup>**

KOMENTAR: 52 % anketiranih ima tetovažo v velikosti od 5 – 10 cm<sup>2</sup>, 26 % od 0 – 5 cm<sup>2</sup> in 22 % od 10 cm<sup>2</sup> naprej. Dijaki imajo v povprečju majhne tetovaže , zelo malo se jih odloči za poslikavo cele roke, noge, hrbta.

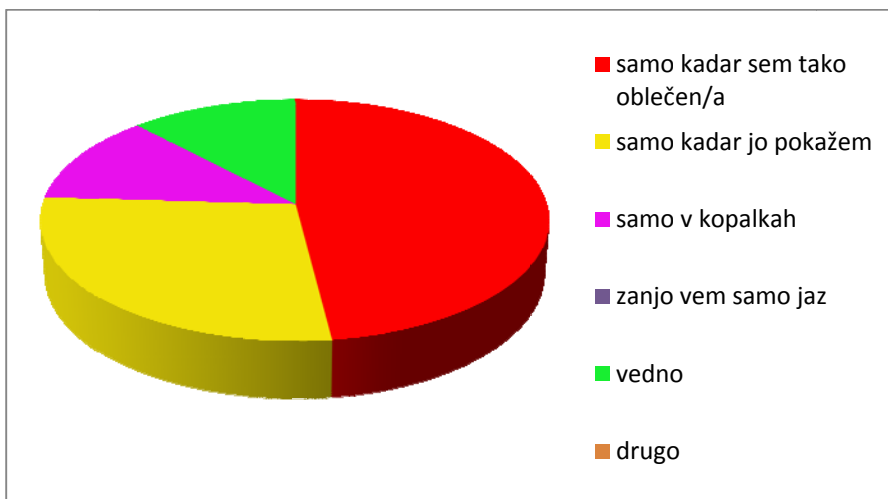
### 11. Tetovažo imam naslikano na:



Graf 11: Tetovažo imam naslikano na

KOMENTAR: Iz grafa je razvidno, da ima 34 % dijakov tatu na ledvenem predelu, 22 % na rami in hrbtu, 14 % na gležnju in 8 % na vratu. Večina jih ima torej na bolj skritem predelu, ki niso takoj vidne vsakemu.

### 12. Moja tetovaža se vidi:



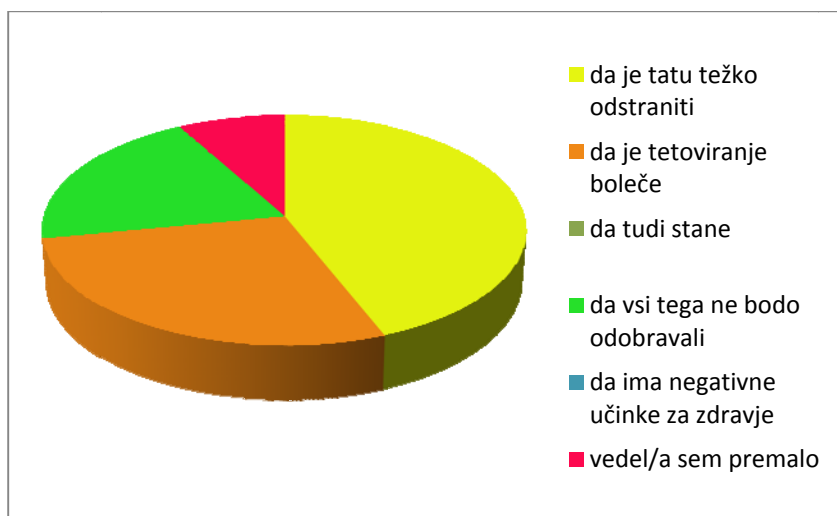
Graf 12: Moja tetovaža se vidi

KOMENTAR: 48 % dijakom se vidi tetovaža samo kadar so tako oblečeni, 28 % kadar jo pokažejo, 12 % vedno in samo v kopalkah. Noben anketiranec nima tetovaže, da ve zanjo.

samo on , tudi za drug odgovor se ni nihče odloči. Iz komentarja je razvidno, da kljub odgovorom, da imajo tatu predvsem zaradi sebe in jim ni pomembno, kaj si drugi mislijo o njih, večina ima tatu na mestu, ki ni takoj opazen.

Hipoteza , da tatu vpliva na naše počutje je potrjena , saj se je večina anketirancev odločila za tatu zaradi polepšanja telesa in želje poudariti drugačnost. Vsi so se odločili zaradi pričakovanih pozitivnih učinkov in so te tudi doživeli. Kljub mladosti se dijaki ne odločajo za tetoviranje iz kljubovanja in dokazovanja poguma, ampak zato, ker si tatu resnično želijo in so pripravljeni prenesti bolečine, da bi ga le imeli. Moda pa tudi ni zanemarljiv faktor, ki vpliva na odločitev imeti tatu, saj družba nezavedno vpliva na naše odločitve. Tetovaže, ki jih imajo slavne osebe in jih pogosto videvamo, se nam tako vtisnejo v spomin, da jih želimo imeti, pri tem pa mislimo, da so to naše osebne želje, čeprav je to v resnici najpogosteje le vpliv družbe na nas.

### 13. Preden sem se tetoviral/a sem se zavedal/a:



Graf 13: Preden sem se tetoviral/a sem se zavedal/a

KOMENTAR: Iz grafa je razvidno, da se 44% dijakov zaveda, kako je tatu težko odstraniti, da je tetoviranje boleče se zaveda 28 % dijakov, 20% se jih zaveda, da vsi tega ne bodo odobraval, 8% jih prizna, da so o tem vedeli premalo, za odgovor, da tetoviranje tudi stane, da ima negativne učinke za zdravje in drugo, se ni odločil nihče. Moje mnenje je, da so dijaki kljub vsemu premalo vnaprejšnje obveščeni o praksi tetoviranja, premalo vedo o negativnih učinkih na zdravje in se za poseg v svoje telo odločijo prehitro in nepremišljeno.



Tudi hipoteza da zaradi želje po tatuju ljudje zanemarijo negativne vidike tetoviranja je potrjena, saj so se dijaki odločili za tatu, čeprav so se zavedali, kako težko ga je odstraniti in da je sam postopek tetoviranja boleč. To odločitev so sprejeli kljub zavedanju, da se lahko zgodi, da jih okolica ne bo sprejela in bodo mogoče kdaj zaradi tega izločeni iz družbe.

V času, ko so se anketiranci odločali za tatu, jih ni zanimalo, da ima lahko to tudi negativne učinke na zdravje in precej stane, le peščica pa jih je priznala, da so o vsem tem vedeli premalo.

#### 14. Ali bi kaj spremenili, če bi še enkrat sprejemali odločitev za tetoviranje ?

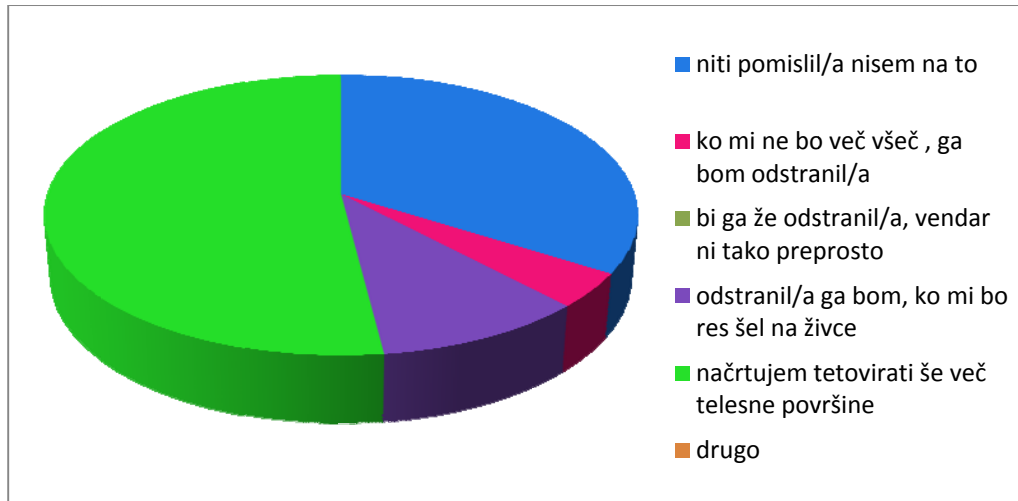


Graf 14: Ali bi kaj spremenili, če bi še enkrat sprejemali odločitev za tetoviranje

KOMENTAR: 58 % anketiranih ne bi ničesar spremenilo v zvezi s svojim tatujem, 16 % bi izbralo bolj kvaliteten tatu, večje umetniške vrednosti, več barv, večjo površino, 14 % bi se dalo drugič tetovirati bolj izkušenemu mojstru, 12 % bi izbralo drug motiv, nobeden pa ni odgovoril, da se ne bi dal tetovirati.

Hipoteza je potrjena, saj nihče ne obžaluje odločitve za tetoviranje. Večina jih tudi nebi ničesar spremenila, nekaj dijakov bi sicer izbralo drug motiv, dali bi se tetovirati bolj izkušenemu mojstru in bi izbrali bolj kvaliteten tatu. Ne glede na to, da bi nekaj anketirancev

### 15. Ali ste kdaj razmišljali, da bi dali tatu odstraniti?



Graf 15: Ali ste kdaj razmišljali, da bi dali tatu odstraniti

KOMENTAR: 52 % načrtuje v prihodnosti tetovirati še več telesne površine, 34 % ni niti pomislilo na to, 10 % ga bo odstranilo, ko mu bo šel res na živce, 4 % ga bodo odstranili ko jim ne bo več všeč, nihče se ni odločil za to, da bi ga že odstranil, vendar ni tako preprosto in za kakšen drug odgovor. To pomeni, da so trenutno zadovoljni in so se jim izpolnila pričakovanja.

Hipoteze ne moremo ne potrditi, ne ovreči, lahko le predvidevamo kako nameravajo ravnati, ne vemo pa, kako bodo dejansko ravnali. Čeprav je malo več kot polovica anketiranih odgovorila, da si načrtuje tetovirati še več telesne površine in iz tega lahko sklepamo, da si tatuja ne bi dali odstraniti, je manjše število dijakov odgovorilo, da bodo tatu odstranili, ko jim bo šel res na živce in ko jim ne bo več všeč, kako se bodo pa takrat dejansko odločili pa bo stvar takratne njihove odločitve.

### **3.3 REZULTATI ZASTAVLJENIH HIPOTEZ**

**1. HIPOTEZA:** Večina ljudi se odloči za tetoviranje, ker pričakujejo pozitivne učinke in se ti običajno pokažejo.

Prva hipoteza je potrjena.

**2. HIPOTEZA:** Zaradi želje po tatuju ljudje zanemarijo negativne vidike le tega.

Tudi ta hipoteza je potrjena.

**3. HIPOTEZA :** Tatujji povzročajo pozitivne in negativne reakcije tudi glede na vrsto in motiv, vsakdo je že bil deležen negativnih odzivov okolice zaradi tetovaže.

Hipoteza ni potrjena.

**4. HIPOTEZA:** Večina ljudi ne obžaluje odločitve za tetoviranje.

Hipoteza je potrjena

**5. HIPOTEZA:** Skrajna odločitev ob nezadovoljstvu s tatujem pripelje do njegove odstranitve, vendar se dejansko le manjši del nezadovoljnih odloči za odstranitev.

Hipoteze ne moremo ne potrditi , ne ovreči.

### **3.4 POVEZAVA MED TEORETIČNIM IN EMPIRIČNIM DELOM**

Po mnenju Atkinsona naj bi s tetovažo posameznik izražal svojo individualnost ali pripadnost določeni družbeni skupini oziroma skupnosti. Pri mojem vzorcu se to ni pokazalo, noben anketiranec ni menil, da zaradi tetoviranja pripada kakšni skupnosti, prav tako se ni pokazalo , da bi želeli tetoviranje razumeti kot uporništvo, čeprav je možno, da ima kdo anarhistične ali podobne odklonilne motive. Glede na to, da so odgovori pokazali, da so tetovirani iz vseh slojev, ni videti, da bi z njimi želeli izkazovati pripadnost družbenemu sloju.

Tudi za moj vzorec pa drži to, kar trdi Atkinson (naloga str. 24). Da se mladi tetovirajo predvsem zaradi občutka individualnosti.

Res je tudi, da se v vseh družbah pojavlja tetoviranje, le da je v nekaterih to popolnoma sprejemljiv družbeni pojav, drugod pa je še vedno tabu tema. Prav tako popolnoma drži, da je v današnjem času tetoviranje že popolnoma sprejemljivo, za kar imajo nekaj zaslug tudi mediji in moda. Ne drži pa, da je tetoviranje pri ženskah bolj popularno kot pri moških.

Iz mojega vzorca ni razvidno, da bi tetovaže delovale kot vezni člen med pripadniki posameznih družbenih skupin. Večina se jih tetovira zaradi sebe in svojih želja. Prav tako se ni pokazalo, da bi obstajala tetoverska skupnost.

Prav tako ne morem potrditi DeMellove trditve, da daje tetoviranim ljudem tatu občutek, da so del velike skupnosti, da so našli ljudi, ki so taki kot oni in ki niso taki kot vsi ostali. Včasih je bilo v tradicionalnih družbah tetoviranje povezano z bolečino, trajnostjo in izgubo življenjsko pomembnega vira, krvi. Danes tetoviranje še vedno spremlja bolečina, ki pa je precej manjša, nove tehnike so prinesle veliko novosti tudi v tej smeri. Še vedno pa se marsikdo za tetoviranje ne odloči ravno zaradi bolečine.

Ljudje so že od nekdaj z različnimi praksami želeli spreminjati svoje telo, da bi ga kulturno predelali ter pokazali, da je razlika med človeškim in živalskim telesom vendar je že danes trend popolnoma drugačen, verjetno pa bo v prihodnosti še bolj naravnani na to, da bodo s tatuji želeli pokazati ljubezen do narave in ekološko ozaveščenost.

Pri mojem vzorcu se ni potrdila umetniška funkcija tetoviranja, tatuji so majhne velikosti in skromne umetniške vrednosti, bolj mišljeni kot lep modni dodatek.

S tetoviranjem so včasih predvsem izražali svojo tradicijo, navade in običaje, prav tako je bilo tetoviranje del številnih obredov. Na vsakem koncu sveta je imelo in verjetno še vedno ima tetoviranje drugačno vlogo in pomen. V mojem vzorcu je tetovaža izgubila vse antropološko zgodovinske pomene, ki so veljali za tradicionalne družbe. Tatuji ne izražajo magične moči, niso ključ za v posmrtno življenje.

Res je, da je tetoviranje del naše kulture, saj je veliko ljudi tetoviranih. Tatu pomeni nov, trajni, modni dodatek. Mladi se tetovirajo predvsem zato, ker je to modno in popularno, s tatujem želijo izraziti seksualno privlačnost ali poudariti določen detajl telesa. Ne morem pa sklepati, da bi tetovirani dijaki mislili, da so zaradi tetovaže bolj popularni, priljubljeni, prepoznavni.

Prav tako nisem odkrila , da bi obstajalo trdo jedro ali subkultura tetovirancev pri katerih ima tetoviranje drugačen pomen.

V mojem vzorcu so se dijaki za tetoviranje večino odločili zaradi sebe, za določene ima tatu tudi nek simbolni pomen, ne enačijo pa ga z svojimi vrednotami in ideali.

Pri svojem raziskovalnem delu sem dobila odgovore na razloge za tetoviranje, ki sem jih opisala v teoriji in sicer:

- za tetoviranje se posameznik odloči zato, da bi pripadal določeni družbeni skupini, ter tako sprejel družbena pravila oz. pravila določene skupine, način življenja – NE
- lahko pa se odloči zato, da bi kljuboval skupini, se simbolično izločil od drugih , postal izjema – DA
- z njo pokaže predanost določeni osebi - NE
- želi estetsko , erotično polepšati telo - DA
- ga okrasiti z motivi, ki imajo zanj določen pomen - DA
- izkazuje svojo versko pripadnost - NE

Prav tako ne drži, da bi se kdo odločil za tetoviranje pod prisilo, vsi ki so tetovirani , so se za to odločili prostovoljno.

Kot je napisal Vremec , naj bi ideološke pobude razdelili na tri skupine:

- estetsko,
- socialno
- magično-religiozno.

Nič od zgoraj navedenega ne drži za moj vzorec.

Možno je, da nekateri s tatujem izrazijo moč, da sami odločajo o svojem telesu. Ker to naredijo ko postanejo polnoletni bi lahko to šteli kot obred prehoda v odraslost.

## **4. ZAKLJUČEK**

Z raziskovalno nalogo sem dobila odgovore ne temo o tetoviranju, ki me je že od nekdaj zanimala. Že na začetku raziskovanja, sem naletela na težavo, saj sem ugotovila, da je ta tema v literaturi zelo slabo prikazana.

V raziskovalni nalogi so zbrani verodostojni podatki, s katerimi si lahko pomagajo tisti, ki se bodo mogoče kdaj odločili raziskovati to temo, ali pa tisti, ki želijo o tej temi izvedeti nekaj več. Narejena je analiza med dijaki srednjih šol v Celju, s katero sem prišla do rezultatov in do vpogleda v razmišljanje dijakov o temi tetoviranja.

Ob prebiranju literature sem dobila jasnejšo sliko o sami zgodovini in pomenu tetoviranja. Spoznala sem različne motive in vzorce tetoviranja in z raziskovalnim delom naloge dobila odgovore kam si dijaki najraje vtetovirajo tatu. Raziskovalna naloga je izhodišče za primerjavo s katero drugo šolo, ki se je dotaknila podobne tematike.

Raziskovalna naloga mi je nakazala možnost nadaljnjega raziskovanja, predvsem v smislu okraševanja telesa z drugimi metodami okraševanja, kot je na primer piercing ali pa body painting (barvanje telesa), kar je začasen izdelek, ker je to le barvanje telesa.

Zavedamo se, da je okraševanje telesa staro toliko, kot človeštvo. Čeprav so dandanes tetovaže za večino le slika na koži, ki nam polepša telo, so tako raznolike, kot ljudje, ki jih nosijo in vsaka ima svojo zgodbo.

»Pokažite mi človeka s tetovažo, pa vam pokažem osebo z zanimivo preteklostjo.«

*(Jack London)*

## **5. LITERATURA IN VIRI**

### **LITERATURA**

1. Barnard, Malcolm.2005. Moda kot sporazumevanje.Ljubljana: Sophia
2. DeMello, Margo.2000. Bodies of inscription. A Cultural history of the modern tattoo community . Durham & London: Duke university press.
3. Manca, Košir in Rajko, Ranfl. 1996. Vzgoja za medije. Ljubljana: DZS
4. Schildkrout, Enid. 2004. Inscribing the body. Annual reviews antropology
5. Vremec, Dimitrij. 1992. Tetoviranje, etnološko-kulturni oris. Nova Gorica: Samozaložb.

### **INTERNETNI VIRI**

1. [http://www.ednevnik.si/entry.php?w=predmetipozelenja&e\\_id=110077](http://www.ednevnik.si/entry.php?w=predmetipozelenja&e_id=110077)
2. [http://ejournal.eduprojects.net/slo/index.php?action%5B%5D=IArticleShow::showArticle\(3853\)](http://ejournal.eduprojects.net/slo/index.php?action%5B%5D=IArticleShow::showArticle(3853))
3. <http://users.volja.net/slo-tattoo/>
4. <http://soncek.com/tetoviranje-od-stigmatizacije-do-umetnosti/>
5. <http://www.ona-on.net/tetoviranje--od-stigmatizacije-do-umetnosti/>
6. <http://zlataleta.com/tetoviranje-od-stigmatizacije-do-umetnosti/>

## **6. PRILOGA**

### **RAZISKOVALNA VPRAŠANJA**

Sem dijakinja 3. d razreda Šolskega centra Celje , Gimnazije Lava in izvajam raziskovalno nalogo o tetoviranju. V veliko pomoč bi mi bilo če bi odgovoril/a na naslednja vprašanja. Za vaš čas pri izpolnjevanju vprašalnika se najlepše zahvaljujem.

1. Spol

- a) m
- b) ž

2. Oče ima naslednjo stopnjo izobrazbe

- a) osnovnošolsko
- b) poklicno
- c) tehniško
- d) višjo
- e) visoko
- f) magisterij
- g) doktorat

3. preteklo leto sem zaključil/a z

- a) ponavljam
- b) zadostnim uspehom
- c) dobrim uspehom
- d) prav dobrim uspehom
- d)odličnim uspehom

4. Ko sem se dal/a tetovirati sem bila star/a \_\_\_\_\_ let.



5. Za tetovažo me je navdušil/a

- a) prijatelj/ica
- b) starši
- c) sam/a
- d) videl/a sem v medijih
- e) drugo \_\_\_\_\_

6. Več informacij sem dobil/a

- a) na internetu
- b) od vrstnikov
- c) od mojstra
- d) nisem iskal/a dodatnih informacij
- e) drugo

7. Kako se je na tvojo tetovažo odzvala okolica

- a) tudi drugi so se navdušili
- b) imeli so odklonilno stališče, vendar so mi v resnici zavidali
- c) bilo jim je vseeno
- d) dosegel /la sem pričakovane učinke
- e) sedaj se počutim bolje, kot sem se brez tetovaže
- f) tetoviral /a sem se zaradi sebe, vseeno mi je, kaj si mislijo drugi
- g) drugo \_\_\_\_\_

8. O tetovaži se pogovarjam:

- a) z vsemi, ki jih to zanima
- b) samo s poznavalci
- c) večina nima pojma
- d) samo s tistimi, ki jim je všeč
- e) vse informacije pridobim preko medijev
- f) drugo \_\_\_\_\_

9. Moja tetovaža je stala \_\_\_\_\_ eur.

10. Moja tetovaža je velika približno \_\_\_\_\_ cm<sup>2</sup>, motiv je \_\_\_\_\_

11. Tetovažo imam naslikano na \_\_\_\_\_

12. Moja tetovaža se vidi

- a) vedno
- b) samo kadar sem tako oblečen/a
- c) samo kadar jo pokažem
- d) samo v kopalkah
- e) zanjo vem samo jaz
- f) drugo \_\_\_\_\_

13. Za tetoviranje sem se odločil/a in na lestvici od 0 do 5 označujem, koliko so se pričakovanja uresničila

- a) zaradi polepšanja telesa 0 1 2 3 4 5
- b) zaradi želje poudariti drugačnost 0 1 2 3 4 5
- c) zaradi kljubovanja 0 1 2 3 4 5
- d) da pokažem pogum 0 1 2 3 4 5
- e) zaradi mode mi je preprosto všeč in o
- f) čem drugem nisem razmišljal/a 0 1 2 3 4 5
- g) drugo \_\_\_\_\_

14. Preden sem se tetoviral/a sem se zavedal/a

- a) da je tatu težko odstraniti
- b) da je tetoviranje boleče
- c) da tudi stane
- d) da vsi tega ne bodo odobraval
- e) da ima negativne učinke za zdravje
- f) vedel/a sem premalo
- g) drugo \_\_\_\_\_

15. Označite reakcije okolice na vaš tatoo od -5 (povsem zavračajo), (0 pomeni, da jim je vseeno) do 5 (povsem odobravajo)

a) starši	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
b) stari starši	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
c) sorodniki	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
d) prijatelji	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
e) vrstniki	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
f) neznanci	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5

16. Najbolj negativna reakcija, ki sem jo doživel/a je bila

---

17. Najbolj pozitivna reakcija, ki sem jo doživel/a je bila

---

18. Ali bi kaj spremenili, če bi še enkrat sprejemali odločitev za tetoviranje?

- a) ne bi se dal/a tetovirati
- b) izbral/a bi drug motiv
- c) izbral/a bi bolj kvaliteten tatu (večja umetniška vrednost, več barv, večja površina)
- d) dal/a bi se tetovirati bolj izkušenemu mojstru
- e) ničesar ne bi spremenil/a
- f) drugo \_\_\_\_\_

19. Ali ste kdaj razmišljali, da bi dali tatu odstraniti?

- a) niti pomislil/a nisem na to
- b) ko mi ne bo več všeč ga bom odstranil/a
- c) bi ga že odstranil/a, vendar ni tako preprosto
- d) odstranil/a ga bom, ko mi bo res šel na živce
- e) načrtujem tetovirati še več telesne površine
- f) drugo \_\_\_\_\_

Hvala!

